

І.Ю. Кондрат, С.М. Грегораши
 Національний університет “Львівська політехніка”

РОЛЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У РОЗБУДОВІ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

© Кондрат І.Ю., Грегораши С.М., 2013

Визначено проблеми, що перешкоджають розвитку інноваційної інфраструктури, визначено роль страхових компаній у її розбудові, систематизовано ризики, притаманні суб'єктам інноваційної діяльності, запропоновано види страхових продуктів, необхідних для їх мінімізації.

Ключові слова: інновація, інноваційна інфраструктура, суб'єкти інноваційної діяльності, фінансовий ризик, страхові продукти.

I.Yu. Kondrat, S.M. Hrehorash
 Lviv Polytechnic National University

A ROLE OF INSURANCE COMPANIES IN THE DEVELOPMENT OF THE INNOVATION INFRASTRUCTURE IN UKRAINE

© Kondrat I.Yu., Hrehorash S.M., 2013

The article defines the problems that hinder the development of innovation infrastructure, the role of insurance companies in its development. The risks are systematized that inherent to business innovation. The types of insurance products required for their minimization are proposed.

Key words: innovation, innovation infrastructure, the subjects of innovation, financial risk, insurance products.

Постановка проблеми. У сучасному економічному просторі виробництво принципів нових якісних товарів та послуг є необхідною передумовою економічного розвитку. Підвищення конкурентоспроможності економіки передбачає її зорієнтованість на продукування інновацій. Інноваційна інфраструктура створює умови для ефективної інноваційної діяльності через надання різноманітних послуг: централізоване накопичення інформації щодо інноваційних продуктів; налагодження каналів одержання технологічної, маркетингової, комерційної, фінансової інформації; акумулювання та використання фінансових ресурсів на інноваційні потреби; формування баз даних спеціалістів, які працюють в інноваційному бізнесі; підготовка персоналу з досвідом комерціалізації інновацій тощо [1, с. 4–5].

В умовах обмеженості ресурсів розвиток економіки значною мірою залежить від інноваційних зусиль, котрі здійснюються державою і суб'єктами господарювання, та спрямовані на побудову та постійне вдосконалення інноваційної інфраструктури. Рівень інноваційної активності оцінюється часткою підприємств, що використовують інновації в своїй діяльності. У 2000 р. їх частка в Україні становила 18 %, у кризовий період 2008–2009 рр. вона скоротилась до 13 % та 12,8 % відповідно. Сьогодні частка таких суб'єктів господарювання становить близько 16,2 % від загальної кількості підприємств, тоді як в Японії, США, Франції вона сягає 70–80 %. Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової становить лише близько 3,8 % [2]. Інноваційна діяльність пов'язана з великими витратами. Фінансування інноваційних проектів

здійснюється, як правило, за рахунок власних коштів підприємств. Процес розробки і реалізації інноваційного проекту пов'язаний із великою кількістю ризиків, які можуть спричинити значні фінансові втрати. Тому виникає потреба у запобіганні й страхуванні інноваційних проектів, розробці й впровадженні нових страхових продуктів, які б дали можливість мінімізувати втрати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне дослідження інновацій започаткував Й. Шумпетер, П. Друкер, М. Кондратьєв, послідовниками яких є В. Геєць, В. Семиноженко, І. Шульгіна. Перші дослідження інфраструктури здійснив Дж.М. Кларк. Теоретичні та прикладні проблеми формування та функціонування інноваційної інфраструктури розглядаються у працях багатьох вітчизняних вчених, серед яких можна виділити роботи Л. Антонюк [3], С. Архієреєва [4], І. Дерід [4], О. Козьменко [5], Л. Нехорошевої [6], Н. Рудь [1, 7] та інших. Питання функціонування та становлення елементів інноваційної інфраструктури досліджуються вченими Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, Українського інституту науково-технічної та економічної інформації, Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економіки України.

Отримані результати досліджень дали можливість сформулювати чіткіше уявлення про сутність інфраструктури інновацій, її функціонального призначення та структуру; дають інформацію для створення чітких національних економічних програм її розвитку; інформують інноваторів стосовно ефекту, який можна очікувати від інноваційної інфраструктури; дають основу економічним агентам для створення нового суб'єкта інноваційної інфраструктури чи співпраці з існуючим. Проте наука постійно розвивається, впроваджуються нові технології, які породжують величезну кількість нових ризиків, що потребують швидкого розроблення та впровадження інструментів, спрямованих на їх мінімізацію.

Постановка цілей. Аналіз сучасного стану розвитку інноваційної інфраструктури, проблем розробки і комерціалізації інноваційних продуктів зумовлює постановку таких цілей: визначення основних проблем, що стримують розвиток інновацій в Україні; встановлення основних складових структури інноваційної інфраструктури та місця страхових компаній у ній; систематизація ризиків, притаманних процесу розробки та комерціалізації інновацій, для учасників інноваційної діяльності; визначення ролі страхових компаній для мінімізації втрат суб'єктів інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Обравши інноваційний шлях розвитку, наша держава повинна створити умови (організаційні, правові, соціально-економічні тощо) для ефективного використання, розвитку науково-технічного потенціалу країни, впровадження екологічно чистих, ресурсощадних та безпечних технологій і методів виробництва, запровадження виробництва сучасних товарів та надання послуг. Інноваційна політика держави спрямована на забезпечення взаємодії освіти з наукою, виробництвом, фінансовою та кредитною сферами і ринковим механізмом для розвитку і стимулювання інновацій. Така взаємодія підкріплюється нормативно-правовою базою, що регулює суспільні взаємовідносини у цій сфері.

Світовий досвід свідчить, що значний рівень технологічного та соціально-економічного розвитку спостерігається в країнах, у яких діє розгалужена інноваційна інфраструктура. В Україні ж вона є недостатньо розвиненою та розгалуженою, представлена 24 інноваційними інкубаторами, 10 інноваційними центрами, невеликою кількістю підрозділів з питань інтелектуальної власності, а також Українським інститутом науково-технічної інформації з його регіональними відділеннями. Саме інфраструктура забезпечує поєднання та взаємодію пропозиції та попиту інноваційні товари. Для ліквідації недоліків інноваційної інфраструктури Кабінет Міністрів України затвердив Державну цільову економічну програму “Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008–2012 роки” [8], яка, однак, не дала бажаних результатів.

- Основними проблемами, що стримують розвиток інновацій в Україні, залишаються такі:
- нечіткість державної стратегії управління інноваційною діяльністю;
 - складність та тривалість процедури державної реєстрації інноваційних проектів;

- нерозвиненість інноваційної інфраструктури;
- нерозвиненість системи інформаційного забезпечення інноваційної діяльності на всіх етапах (ідея – дослідження – розроблення – комерціалізація);
- недостатність інвестицій в інновації;
- диспропорції в розвитку інновацій у різних регіонах держави;
- недостатня фінансова та інша підтримка діяльності та розробок винахідників, науковців, котрі мають уже завершені науково-технічні розробки, що зумовлює відтік інтелектуальної власності з країни.

Інновації продукуються інноваційною інфраструктурою, яка являє собою сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо) [9].

У Концепції Державної цільової економічної програми “Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008–2012 роки” [8] у структурі інноваційної інфраструктури виділяють дві підсистеми: виробничо-технологічну і фінансову.

Виробничо-технологічна підсистема сприяє освоєнню виробництва нової конкурентоспроможної наукомісткої продукції через забезпечення захисту прав інтелектуальної власності проведення експертизи інноваційних, науково-технічних проектів, сертифікації цієї продукції, надання послуг у сфері метрології, стандартизації, контролю якості, інформаційного і консультативного забезпечення інноваційної діяльності, реалізації інноваційних проектів, підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації підприємців у сфері інноваційної діяльності, інтелектуальної власності і трансферу технологій.

Розвиток фінансової підсистеми інноваційної інфраструктури сприятиме забезпеченню фінансової підтримки інноваційної діяльності, особливо на початковому етапі впровадження інновації, необхідність чого обумовлена високим комерційним ризиком інвестування в інноваційну сферу, необхідністю значних фінансових витрат, тривалим строком окупності інвестицій. Її ефективність дає можливість використовувати позабюджетні джерела коштів і одночасно передбачати пряму і непрямую державну підтримку інноваційної діяльності. До фінансової підсистеми належать бюджетні, позабюджетні, венчурні, страхові фонди і компанії, кредитно-гарантійні організації небанківського сектора, банки, фінансово-промислові групи, орієнтовані на технологічну інноваційну діяльність, оскільки вони створюють матеріально-фінансову базу для функціонування інноваційного механізму [3].

З. Герасимчук, Н. Рудь [7, с. 199] визначають інноваційну інфраструктуру як об'єднання організаційно-економічних форм та інституціональних структур з метою забезпечення інтеграції діяльності науково-дослідного та промислового секторів, сприяння підтримці, створенню, функціонуванню і розвитку інноваційного бізнесу на різних стадіях інноваційного процесу, забезпечення виробничо-технологічних, фінансових, інформаційно-маркетингових, кадрових послуг, підвищення ефективності інноваційного процесу та зменшення тривалості виходу на ринок наукоємної продукції. Вона виділяє такі основні складові інноваційної інфраструктури: виробничо-технологічна складова (технополіси, технопарки, бізнес-інкубатори, інноваційно-технологічні центри); кадрова складова (кадрові центри, навчальні центри, ВНЗ); фінансова складова; інформаційно-маркетингова складова (центри трансферу технологій, центри науково-технічної інформації, інтернет, виставки, конференції) [1, с. 95].

В особливій моделі інституціолізованої інноваційної інфраструктури – полюсах технологічного розвитку – за критерієм кількості залучених у структуру суб'єктів і характером зв'язків виділяють простих агентів (їм притаманна стійка автономна діяльність) і мультиагентів, або мультиагентські системи (до їх складу входить не менше ніж двоє агентів, хоча б один з яких безпосередньо є суб'єктом інноваційної інфраструктури, та які комплексно взаємодіють і координують свою діяльність). Наслідком функціонування мультиагентів повинен стати інноваційний синергійний ефект. Прикладом сучасної технополісної інфраструктури є бізнес-інкубатор, технопарк, наукове місто, технополіс, інноваційний кластер [4, с. 127–128].

Вчені наголошують на провідній ролі виробничо-технологічної складової інноваційної інфраструктури у забезпечення інноваційного процесу. Проте комерціалізація навіть найвдалішого інноваційного продукту потребує вкладення значних фінансових ресурсів і пов'язана з ризиком для всіх учасників інноваційної діяльності.

Тому, на нашу думку, найповніше сутність і складові інноваційної інфраструктури виклала Л. Нехорошева. Інноваційна інфраструктура – це організаційна, матеріальна, фінансово-кредитна, інформаційна база для створення умов, що сприяють ефективній акумуляції та розподілу коштів і наданню послуг для розвитку інноваційної діяльності, технологічного трансферу, комерціалізації науково-технічної продукції в умовах підвищеного ризику.

Відомо, що інноваційна діяльність є ризиковою. Інноваційна інфраструктура, з одного боку, сприяє розвитку ризикової інноваційної діяльності у науково-технічній сфері, а з іншого, – сприяє зниженню ризику, акумулюючи фінансові ресурси, об'єднуючи капітали інституційних інвесторів в асоційовані. Ризик є об'єктом купівлі-продажу. Інноваційна інфраструктура дає можливість розподіляти ризик за такими напрямками: між учасниками інноваційного проекту; за фазами інноваційної діяльності; між інституційними інвесторами; між інституційними інвесторами і державою [6, с. 121].

Ефективним інструментом управління ризиками є страхування. Роль страхових фондів та компаній у розбудові інноваційної інфраструктури полягає у необхідності страхування різноманітних фінансових ризиків, які виникають під час економічної діяльності з впровадженням інновацій суб'єктами підприємництва. У законодавстві про страхування не існує чіткого визначення і класифікації фінансових ризиків. Серед ліцензованих видів страхування, згідно із Законом України “Про страхування” (ст. 6) [10], разом із страхуванням фінансових ризиків виділяють страхування інвестицій, страхування кредитів, страхування виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій, які за своєю суттю належать до страхування фінансових ризиків.

У науковій літературі існує низка підходів щодо ідентифікації фінансових ризиків. Існує думка, що фінансові ризики є складовою поняття “комерційні”, яке містить комплекс різних ризиків: майнових, виробничих, торговельних тощо. Найчастіше поняття “фінансові ризики” трактується як невиконання з певних причин страхувальником чи його контрагентом договірних зобов'язань за укладеними між ними угодами (несплата страхувальникові за поставлену продукцію, непостачання продукції, придбаної за передоплатою, невиконання договірних зобов'язань контрагентами страхувальника тощо). Причиною невиконання угоди може бути банкрутство контрагента страхувальника, неможливість своєчасно і в повному обсязі надати послуги, виконати роботу, а також пожежа, аварії, катастрофи тощо.

Сферу інноваційної діяльності можна розглядати як сферу взаємодії таких трьох основних суб'єктів, як інноватори, інвестори та товаровиробники інноваційної продукції.

Під інноватором розуміють людину, яка висуває нову ідею й пропонує способи її реалізації. Інвестор – фізична особа чи комерційна установа, яка вкладає гроші та/або інші активи з метою їх збереження та примноження. Розрізняють такі типи інвесторів: держава (у державній власності можуть перебувати технопарки, технопарки можуть одержувати державне фінансування у формі грантів чи державних субсидій), корпоративні, інституційні та приватні інвестори (так звані бізнес-янголі, які фінансують стартові компанії) [4, с. 129].

Виробник інноваційної продукції веде діяльність, що за своєю сутністю притаманна інноваційному підприємству, тобто розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 % його загального обсягу продукції і (або) послуг [5, с. 201].

Особливістю інноваційної діяльності є те, що виробник інноваційних продуктів може виступати у ролі ще й інноватора та інвестора. Своєю чергою, інноватор може бути і виробником інноваційної продукції, й інвестором. Такі самі можливості має й інвестор. Незважаючи на це, кожен із суб'єктів інноваційної сфери здійснює зазвичай винятково притаманні йому види діяльності, об'єднується один з одним в інноваційну інфраструктуру для спільної реалізації проектів через укладання відповідних угод, які регламентують відносини між ними, порядок розподілу прибутку, одержаного від комерціалізації інновацій, чи отриманих збитків.

Фінансові ризики для інвестора, інноватора та виробника інноваційних продуктів доцільно систематизувати так:

1. Інноватори:

- ризик, пов'язаний із втратою права власності на інновацію;
- ризик втрати актуальності розробленого проекту;
- ризик, пов'язаний з відсутністю попиту на інновацію, зумовлений значним обсягом фінансування проекту та тривалим періодом окупності;
- ризик відмови замовника проекту на певній стадії його розробки;
- ризик витоку конфіденційної інформації, що стосується проекту тощо.

2. Інвестори:

- ризик, пов'язаний із неотриманням чи недоотриманням очікуваного прибутку від інвестицій;
- ризик банкрутства інвестора чи неможливості продовження фінансування ним інноваційного проекту;
- ризик розробки інноватором неповного проекту інновації та відмови від продовження роботи над ним;
- ризик зростання вартості розробки інновації, що пов'язано із значним періодом проектування та ускладнює фінансування з боку інвестора;
- ризик відсутності чи втрати попиту на розроблену інновацію як на вітчизняному, так і на іноземному ринку;
- ризик неможливості виходу інновації на зовнішній ринок.

3. Товаровиробники інноваційної продукції:

- екологічний ризик;
- ризик невиконання інвестором чи іншими контрагентами своїх зобов'язань щодо поставки необхідних ресурсів для виробництва інноваційного товару;
- ціновий ризик;
- ризик нестабільного законодавства;
- ризик зовнішньо-економічної діяльності, що пов'язаний з неможливістю чи обмеженням реалізації інновації на іноземному ринку;
- ризик недобросовісної конкуренції.

Вплив більшості із вищенаведених ризиків можна обмежити за допомогою страхування. Страхування знижує ймовірність несприятливого результату інноваційного проекту, але збільшує його вартість. Ризики, які притаманні суб'єктам інноваційного процесу, та страхові продукти, за допомогою яких можна мінімізувати їх негативний вплив, наведено у таблиці.

Ризики, притаманні суб'єктам інноваційного процесу, що підлягають страхуванню

Суб'єкт інноваційного процесу	Види ризиків	Страхові продукти, за допомогою яких можна застрахувати ризик
1	2	3
Інноватор	Ризик, пов'язаний із втратою права власності на інновацію	Страхування інноваційної ідеї
	Ризик, пов'язаний з відсутністю попиту на інновацію, зумовлений значним обсягом фінансування проекту та тривалим періодом окупності	Страхування інноваційної ідеї
	Ризик відмови замовника проекту на певній стадії його розроблення	Страхування відповідальності замовників проекту, які б обов'язково передбачали право зворотної вимоги страховика, а також диференціацію страхових платежів та виплат залежно від стадії розробки проекту

1	2	3
Інвестор	Ризик, пов'язаний із неотриманням чи недоотриманням очікуваного прибутку від інвестицій	Страховання від втрат прибутку
	Ризик розробки інноватором неповного проекту інновації та відмови від продовження роботи над ним	Страховання відповідальності інноватора за повну розробку інноваційного проекту
Товаровиробник інноваційної продукції	Екологічний ризик	Екологічне страхування (страхування відповідальності товаровиробника продукції за шкоду природному довкіллю)
	Ризик невиконання інвестором чи іншими контрагентами своїх зобов'язань щодо поставки необхідних ресурсів для виробництва інноваційного товару	Страховання відповідальності інвестора за виконання взятих на себе зобов'язань

З таблиці бачимо, що важливе місце у страхуванні ризиків інноваційного процесу займає добровільне страхування відповідальності. Це значно молодший порівняно з особистим і майновим страхуванням вид. В Україні він розвивається лише останні 20 років переважно в обов'язковій формі. Страхування відповідальності передбачає одночасний захист майнових інтересів кожної сторони заподіяння шкоди: страхувальника, який відповідальний за нанесену шкоду, і третьої особи, якій шкода заподіяна. Універсальність страхування відповідальності дає можливість вирішувати фінансові та соціальні проблеми, які виникають у разі заподіяння випадкових збитків під час інноваційної діяльності.

Характерною особливістю страхування відповідальності є можливість розриву у часі між моментом заподіяння шкоди й моментом його виявлення. Тому можуть виникати суперечності щодо визнання події, що трапилася, страховим випадком. Ця проблема потребує врегулювання у законодавстві про страхування. На нашу думку, страховики повинні компенсувати шкоду, яка була виявлена протягом терміну дії договору страхування, навіть, якщо його причина була до набуття ним чинності.

Одним із принципів страхування є суброгація, тобто перехід до страховика, який здійснив страхову виплату, права зворотної вимоги до відповідальної за шкоду особи. При суброгації нового зобов'язання із відшкодування збитків не виникає – відбувається заміна кредитора: потерпілий передає страховику своє право вимоги до особи, відповідальної за спричинення шкоди. Внаслідок цього страховик виступає замість потерпілого. Проте згідно з Законом України “Про страхування” та Цивільним кодексом України суброгація застосовується тільки у майновому страхуванні. Відсутність можливості реалізувати право суброгації зменшує превентивний вплив страхування на потенційного заподіювача шкоди і перешкоджає профілактиці правопорушень. Тому доцільно надати право суброгації страховикам під час страхування відповідальності до фактично винної у заподіянні шкоди особи (якщо це інша, ніж страхувальник особа). Право суброгації може бути застосовано і до самого страхувальника у випадках, визначених законодавством.

Найвагоміші ризики під час здійснення інновації поділяються на дві групи: 1) які виникають на етапі розробки проекту; 2) які виникають під час виведення на ринок новації та її закріплення на ньому. Для їх мінімізації доцільно запровадити страхування відповідальності усіх учасників, причетних до розроблення та комерціалізації інновації, а також страхування відповідальності замовників проекту, які б обов'язково передбачали право зворотної вимоги страховика.

Привабливість страхування фінансових ризиків для учасників інноваційного процесу, крім захисту від ризику невиконання контрагентом своїх зобов'язань, полягає у можливості зараховувати страхові платежі зі страхування цих ризиків до витрат, а не платити їх з прибутку. Згідно зі статтею 140.1.6 Податкового кодексу України до складу витрат у повному обсязі можна зараховувати будь-які витрати із страхування ризиків загибелі врожаю, транспортування продукції платника податку; цивільної відповідальності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, що

перебувають у складі основних засобів платника податку; будь-які витрати із страхування ризиків, пов'язаних із виробництвом національних фільмів (у розмірі не більше 10 % вартості виробництва національного фільму); екологічної та ядерної шкоди, що може бути завдана платником податку іншим особам; майна платника податку; об'єкта фінансового лізингу; фінансових, інших ризиків платника податку, пов'язаних з провадженням ним господарської діяльності, у межах звичайної ціни страхового тарифу відповідного виду страхування, що діє на момент укладення такого страхового договору, за винятком страхування життя, здоров'я або інших ризиків, пов'язаних з діяльністю фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з платником податку, обов'язковість якого не передбачена законодавством, або будь-яких витрат із страхування сторонніх фізичних чи юридичних осіб [11]. Тобто скасовано 5 % обмеження для підприємств щодо зарахування до складу витрат страхових платежів на страхування господарської діяльності.

Проте темпи приросту страхових премій з страхування фінансових ризиків за 2010–2011 рр. та 2011–2012 рр. характеризуються від'ємними значеннями (відповідно -16,5 % та -16,1 %) [12], незважаючи на зростання рівня страхових виплат за такими ризиками. Відбувається зменшення попиту на страхування інноваційних проєктів, яке обумовлене значною величиною страхових платежів, наявністю великої франшизи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Під час дослідження доведено, що виробничо-технологічна складова інноваційної інфраструктури сприяє освоєнню виробництва нової конкурентоспроможної наукомісткої продукції, а її фінансова складова забезпечує фінансову підтримку інноваційної діяльності, особливо на початковому етапі впровадження інновації, зважаючи на високий комерційний ризик інвестування в інноваційну сферу, значні фінансові витрати, тривалий строк окупності інвестицій.

Роль страхових компаній як елемента інноваційної інфраструктури полягає у наданні суб'єктам інноваційної діяльності (інноваторам, інвесторам, товаровиробникам інноваційної продукції) страхових послуг для мінімізації впливу ризиків, притаманних інноваційному процесу.

Найвагоміші ризики під час інноваційної діяльності поділено на дві групи: 1) які виникають на етапі розробки проєкту; 2) які виникають під час виведення на ринок новації та її закріплення на ньому. Для їх мінімізації доцільно запровадити страхування відповідальності усіх учасників, причетних до розробки та комерціалізації інновації, а також страхування відповідальності замовників проєкту, які б обов'язково передбачали право зворотної вимоги страховика (суброгації). Також у законодавстві про страхування відповідальності потребує врегулювання проблема визнання події страховим випадком, якщо виникає розрив у часі між моментом нанесення шкоди і моментом її виявлення.

1. Рудь Н.Т. *Інноваційна інфраструктура регіону: теорія, методологія, практика: монографія* / Н. Рудь; Міністерство освіти і науки України, Луцький національний технічний університет. Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 491 с. 2. *Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. 3. Антонюк Л. Л. *Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія* / Л. Л. Антонюк, А.М. Поручник, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 125 с. 4. Архієреєв С.В. *Роль технополісів у фінансуванні інноваційного розвитку: досвід світового бізнесу* / С.В. Архієреєв, І.О. Дерід // *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. – 2012. – № 1 (13). – С. 127–131. 5. *Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: монографія* / О.В. Козьменко, С.М. Козьменко, Т.А. Васильєва та ін. – Суми: Університетська книга. – 2011. – 388 с. 6. Нехорошева Л.Н. *Формирование инновационной инфраструктуры. 1. Новые инновационные структуры: опыт создания и методы поддержки. 2. Цель, задачи и значение развития инновационных структур. 3. Технология создания научно-технологического парка. 4. Инновационные структуры как перспективные формы коммерциализации результатов научных разработок и технологического трансфера* / Л.Н. Нехорошева. – Минск, 1995. – Гл. 2.3. – С. 107–139. 7. Герасимчук З.В. *Інноваційна інфраструктура регіону: методологія формування і розвитку* / З.В. Герасимчук, Н.Т. Рудь //

Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 3 (105). – С. 197–207. 8. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми “Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008–2012 роки” від 06.06.2007 р. № 381 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua. 9. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 04.07.2002р. № 40–IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua. 10. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996 № 85/96-ВР – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua. 11. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755 – VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua. 12. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та інновацій – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.arch.ukrproject.gov.ua.

УДК 338.48

О.О. Маслак

Національний університет “Львівська політехніка”

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

© Маслак О.О., 2013

Розглянуто поняття безпеки інноваційного розвитку економіки, уточнено роль держави та суспільства у її формуванні. З метою дотримання стану інноваційної безпеки держави, узагальнено роль міжнародних організацій у її забезпеченні, сформовано заходи щодо удосконалення їх діяльності.

Ключові слова: національна безпека країни, безпека інноваційного розвитку, міжнародні організації, заходи.

О.О. Maslak

Lviv Polytechnic National University

ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN FORMING OF STATE SAFETY OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

© Maslak O.O., 2013

The concept of safety of innovative development of economy is considered, the role of the state and society in her forming is specified. With the purpose of observance of the state safety of innovative development, the role of international organizations in her providing is generalized, measures are formed on the improvement of their activity.

Key words: national safety of country, safety of innovative development, international organizations, measures.

Актуальність проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Поняття інноваційної безпеки, яке є станом економіки, що формується у результаті цілеспрямованої діяльності щодо впровадження інноваційної моделі розвитку в усіх аспектах господарювання можна розглядати тотожним до безпеки інноваційного розвитку економіки держави. Вона забезпечує формування умов для збільшення можливостей створення і